

UNIwersytet śląski
Wydział Nauk Przyrodniczych
Instytut Nauk o Ziemi

Krzysztof Broda

ROZPRAWA DOKTORSKA

Abstrakt

**PALEONTOLOGIA, TAFONOMIA
I ŚRODOWISKO POGRZEBANIA STAWONOGÓW
Z DOLNEGO FAMENU KAMIENIOŁOMU KOWAŁA,
GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE**

Abstrakt

Poniższa rozprawa doktorska opisuje paleontologię, tafonomię i środowisko pogrzebania nietrylobitowych stawonogów z osadów górnego dewonu (dolnego famenu) kamieniołomu Kowala (Góry Świętokrzyskie, centralna Polska).

Badane stawonogi obejmują przedstawicieli gromad Thylacocephala i Phyllocarida (liścioraków). W celu ich jak najlepszego opisania zastosowano wachlarz metod terenowych, ilustracyjnych (np. skaningowa mikroskopia elektronowa) i laboratoryjnych (np. analiza biomarkerów z sąsiadującego osadu). Analizowany materiał obejmował 652 okazy stawonogów i ponad 1400 okazów reprezentujących inne grupy taksonomiczne zwierząt czy roślin. Wyniki przedstawiono w serii pięciu artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych, uznanych czasopismach. Poruszone zagadnienia to pozycja taksonomiczna badanych organizmów (wraz z opisem nowych gatunków i rodzaju), ich anatomia, morfologia i pozycja w piramidzie troficznej, jak i opis warunków i paleośrodowiska bytowania. Dodatkowo, opisano metodę identyfikacji taksonomicznej Thylacocephala opierającą się na wzorze mikro ornamentacji ich kutykuli. Metoda ta umożliwia łatwą i pewną identyfikację nawet badając niewielkie, uornamentowane fragmenty pancerzy,

Prezentowana poniżej seria artykułów jest pierwszym tak szczegółowym opisem fameńskich, nietrylobitowych stawonogów z kamieniołomu Kowala. Wartym zaznaczenia jest fakt, że przedstawione wyniki badań traktują to zagadnienie z różnych perspektyw (geochemicznej, taksonomicznej czy tafonomicznej), przez co poszerzają naszą wiedzę na tematy badanych organizmów, jak i fameńskiego paleoekosystemu kamieniołomu Kowala.